

VENDIMI DHE GJETJET

Data e miratimit: 11 dhjetor 2020

Nr. i lëndës: 2016-23

Q.J.

kundër

EULEX-it

Paneli për Shqyrtimin e të Drejtave të Njeriut i mbledhur më 11 dhjetor 2020, ku të pranishëm ishin anëtarët e paraqitur në vijim:

Z. Guénaël METTRAUX, kryesues
Znj. Anna BEDNAREK, anëtare
Znj. Anna AUTIO, anëtare

Ndihmuar nga:

Z. Ronald Hooghiemstra, zyrtar ligjor

Pas shqyrtimit të ankesës së lartpërmendur, e cila është dorëzuar në pajtim me Veprimin e Përbashkët të Këshillit 2008/124/CFSP të datës 4 shkurt 2008, Konceptin Llogaridhënës të EULEX-it të datës 29 tetor 2009 për themelimin e Panelit për Shqyrtimin e të Drejtave të Njeriut dhe Rregullores së Punës së Panelit, e ndryshuar për herë të fundit më 11 dhjetor 2019.

Pas shqyrtimit përmes mjeteve elektronike, në përputhje me Rregulloren 13(3) të Rregullores së Punës së Panelit, u vendos si në vijim:

I. PROCEDURAT PRANË PANELIT

1. Ankesa në këtë rast është regjistruar më 30 qershor 2016.
2. Me letrën e datës 1 korrik 2016, Paneli informoi Misionin se kjo lëndë ishte regjistruar në Panel.
3. Më 28 qershor 2017, Paneli kërkoi nga ky ankues që të sigurojnë informata shtesë.
4. Më 20 shtator dhe 17 tetor 2017, Paneli dërgoi dy kërkesa të tjera për informacion shtesë përmes përfaqësuesit për familjet serbe të Qendrës Burimore për Personat e Zhdukur (QBPZh), një OJQ me seli në Prishtinë.
5. Më 20 tetor 2017, Paneli mori një përgjigje përmes QBPZh-së duke siguruar informacion shtesë në lidhje me këtë ankesë.

6. Më 8 dhjetor 2017, Paneli i transmetoi një Deklaratë të Fakteve dhe Pyetjeve shefit të Misionit (ShM), EULEX-i Kosovë, duke e ftuar atë të paraqesë përgjigjet e saj dhe vërejtjet me shkrim mbi ankesat jo më vonë se me datën 26 janar 2018.
7. Me letrën e datës 17 janar 2019, nga Misioni u kërkua përsëri të jepte përgjigje për pyetjet jo më vonë se me datën 16 shkurt 2019.
8. Me një letër të datës 8 prill 2019, Misionit iu kërkua edhe një herë të siguronte përgjigje në pyetjet sa më shpejt që ishte e mundur.
9. Më 20 qershor 2019, ankuesja u informua se Paneli ishte ende në proces të shqyrtimit të ankesës së saj.
10. Vërejtjet e ShM-së përfundimisht u morën më 1 maj 2020.
11. Për shkak të pandemisë së virusit korona dhe pezullimit të shërbimeve postare, vërejtjet e Misionit nuk mund të dorëzoheshin tek ankuesi. Për shkak të rrethanave të jashtëzakonshme të krijuara nga situata aktuale sanitare dhe duke qenë i bindur se Paneli mund të procedojë pa shkaktuar dëm ndaj ankuesit, Paneli ka vendosur të marrë vendimin e tij pa vonesë për të siguruar që procedurat zhvillohen në mënyrë të shpejtë. Parashtrësit e Misionit do t'i dorëzohen ankuesit së bashku me këtë vendim, në mënyrë që ankuesi të jetë në gjendje të komentojë cilindo nga parashtrësit e Misionit, nëse ajo zgjedh ta bëjë këtë në fazën e shqyrtimit të meritave të këtyre procedurave.
12. Më 4 qershor 2020, ankesa u deklarua e pranueshme në lidhje me pretendimet për shkelje të neneve 2, 3, 8 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (<https://hrrp.eu/docs/decisions/2020-06-04%20Admissibility%20Decision%202016-23.pdf>). Në atë vendim, Paneli gjithashtu ftoi palët të adresojnë çështjet vijuese duke:

FTUAR MISIONIN që të sqaroj si më poshtë në parashtrësit e saj për meritat e kësaj çështje:

- i. Cilat hapa, nëse ka pasur, janë ndërmarrë nga Misioni drejt autoriteteve vendore në lidhje me këtë rast? Në veçanti, a ka kërkuar Misioni tek autoritetet vendore nëse (a) ata ishin në dijeni për ekzistencën e këtij rasti dhe (b) nëse ata aktualisht po e hetonin atë dhe, nëse jo, (c) pse.
- ii. Çfarë roli, nëse ka pasur, Misioni synon të luajë në të ardhmen në lidhje me këtë rast të pazgjidhur të zhdukjes me forcë? Çfarë mase apo veprimi konkret konsideron Misioni brenda kompetencave të tij (aktuale) për të kërkuar përparimin e hetimit dhe zgjidhjen e këtij rasti? Nëse Misioni nuk synon të ndërmarrë ndonjë hap në lidhje me këtë rast, pse jo?
- iii. A ishin transferuar dokumentet e marra nga UNMIK-u në lidhje me këtë rast tek autoritetet vendore të Kosovës pas ndërrimit të mandatit të Misionit në qershor të vitit 2018 dhe zvogëlimit të kompetencës ekzekutive?
- iv. A është përpjekur Misioni të kontaktonte UNMIK-un, PSRK-në ose Prokurorinë e Qarkut për të marrë një kopje të dosjes së lëndës që kishte të bënte me këtë rast? Nëse po, cili ishte rezultati i atij kontaktimi? Nëse jo, pse?

FTON ANKUESIN të përgjigjet si më poshtë:

- i. Ju lutemi përshkruani efektin - financiar, juridik, personal dhe emocional - që zhdukja e të afërmit tuaj ka pasur mbi ju dhe familjen tuaj.

13. Më 2 korrik 2020, Vendimi i Panelit për Pranueshmërinë iu përcoll ankuesit dhe ShM-së, dhe ata u ftuan t'i përgjigjen pyetjeve të Panelit dhe të japin komentet e tyre mbi meritat e ankuesit, nëse ka ndonjë, deri më 4 shtator 2020.
14. Më 31 gusht 2020, përmes komunikimit elektronik, ShM-ja kërkoi një zgjatje të afatit deri në 5 shtator 2020 që ai të paraqesë përgjigjet dhe vërejtjet e tij mbi meritat. Paneli pranoi dhe e miratoi këtë kërkesë.
15. Më 5 tetor 2020, ShM-ja paraqiti përgjigjet e tij ndaj pyetjeve të Panelit dhe vërejtjet e tij shtesë mbi meritat e ankesës.
16. Më 23 tetor 2020, vërejtjet e ShM-së iu dërguan ankuesit për informim.

II. FAKTET

17. Faktet, siç paraqiten nga parashtrësarët e palëve, mund të përmbliidhen si më poshtë.
18. Më 18 qershor 1999, bashkëshorti i ankueses ishte parë për herë të fundit në Gjakovë.
19. Në një datë të pacaktuar, ankuesja raportoi zhdukjen e bashkëshortit të saj në Zyrën e Prokurorisë Publike të Qarkut në Pejë dhe në Ministrinë e Brendshme të Republikës së Serbisë.
20. Më 24 qershor 1999, KNKK hapi një kërkesë për gjurmim për bashkëshortin e ankueses.

III. PARASHTRËSAT E PALËVE

Parashtrësarët e ankuesit

21. Siç paraqitet në formularin e ankesës, ankuesja pohon se, gjatë ushtrimit të mandatit të tij ekzekutiv, EULEX-i Kosovë duhej të kishte hetuar zhdukjen e bashkëshortit të saj dhe me faj nuk e ka bërë atë duke shkelur të drejtat e saj themelore.
22. Ankuesi nuk i referohet ndonjë dispozite të veçantë ose ndonjë të drejte themelore të veçantë. Sidoqoftë, nga karakteri i ankesës, është e qartë se ajo ka të bëjë me një shkelje të pretenduar të të drejtave themelore të mëposhtme: Neni 2 i Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (Konventa) nën drejtimin e saj procedural, i cili garanton të drejtën themelore të jetës së një personi dhe parasheh detyrim për të hetuar rastet e vdekjeve të dyshimta; Neni 3 i Konventës që garanton të drejtën e një personi që të mos i nënshtrohet torturës, trajtimit ose dënimit çnjerëzor ose poshtëruar. Për më tepër, ankesa mund të jetë e rëndësishme për të drejtat e parashikuara në nenet 8 dhe 13 të Konventës, të cilat garantojnë të drejtën e një individi për jetën private dhe familjare, si dhe të drejtën për një mjet efektiv juridik.

Parashtrimet e shefit të Misionit

23. Me një letër të 5 tetorit 2020, Misioni iu përgjigj pyetjeve të Panelit.
24. Për pyetjen se cilat hapa, nëse ka pasur, janë ndërmarrë nga Misioni drejt autoriteteve vendore në lidhje me këtë rast dhe nëse Misioni pyeti autoritetet vendore nëse (a) ishin

në dijëni të ekzistencës së asaj lënde dhe (b)) nëse ata aktualisht po e hetojnë atë dhe, nëse jo, (c) pse jo, Misioni u përgjigj si më poshtë:

'Misioni ka vizituar Zyrën e Prokurorisë Themelore në Prizren për të pyetur nëse dosja e lëndës së UNMIK-ut që i përket z. [e redaktuar] ndodhet në arkivin e tyre, por u informua se nuk është kështu. EULEX-i po kërkon Zyrat e tjera të Prokurorisë Themelore se ku mund të gjendet dosja e lëndës dhe do të informojë Panelin dhe ankuesin për çdo rezultat në kohën e duhur'.

25. Pyetja tjetër e Panelit ishte:

Çfarë roli, nëse ka pasur, synon të luajë Misioni në të ardhmen në lidhje me këtë rast të pazgjidhur të zhdukjes me forcë? Çfarë masë apo veprim konkret konsideron Misioni brenda kompetencave të tij (aktuale) për të kërkuar të avancojë hetimin dhe zgjidhjen e kësaj lënde? Nëse Misioni nuk ka ndërmend të ndërmarrë ndonjë hap në lidhje me këtë rast, pse jo?

Si përgjigje, Misioni shpjegoi mandatin e tij aktual, duke renditur gjërat që nuk është në gjendje të bëjë dhe përfundoi:

'Përderisa EULEX-i vlerëson që këto aktivitete nuk mund të lehtësojnë në asnjë mënyrë vuajtjet e ankuesit, ai dëshiron të riafirmojë angazhimin e tij për të siguruar brenda kufijve të mandatit të tij gjithë mbështetjen e mundshme për institucionet kompetente'.

The Mission also said that it stood ready to help local authorities should new evidence become available. The Mission also undertook to try to locate the relevant UNMIK case-file so that the complainant can seek access to it (from local authorities). In that context, the Mission said that all relevant EULEX cases and case-files, including those inherited from UNMIK, were transferred to the competent authorities by December 2018.

Misioni gjithashtu tha se ishte gati të ndihmonte autoritetet vendore nëse dëshmi të reja bëhen të disponueshme. Misioni gjithashtu mori përsipër të përpiqet të gjejë dosjen përkatëse të lëndës së UNMIK-ut në mënyrë që ankuesi të mund të kërkojë qasje në të (nga autoritetet vendore). Në atë kontekst, Misioni tha se të gjitha rastet relevante të EULEX-it dhe shkresat e lëndëve, përfshirë ato të trashëguara nga UNMIK, u transferuan tek autoritetet kompetente deri në dhjetor 2018.

26. Lidhur me meritat e lëndës, Misioni pranon që ankuesja ka të drejtë për një hetim efektiv për zhdukjen e bashkëshortit të saj, por që kjo e drejtë është, për sa i përket autoriteteve, një detyrim i mjetit e jo rezultat. Thelbësore në vlerësimin e përputhshmërisë me atë detyrim, thotë Misioni, është që "autoritetet kanë bërë gjithçka që pritej prej tyre në rrethanat e lëndës" dhe shton:

'natyra dhe shkalla e shqyrtimit duhet të vlerësohet në bazë të të gjitha fakteve përkatëse dhe në lidhje me realitetet praktike të punës hetimore'.

27. Duke adresuar përmbajtjen, Misioni filloi duke theksuar shkallën e sfidës për të hetuar rastet e zhdukjes që datojnë që nga konflikti i Kosovës dhe parashtrori që realitetet praktike dhe vështirësitë për ta bërë këtë duhen marrë parasysh siç duhet kur vlerësohet sjellja e tij.

28. Misioni gjithashtu bëri një parashtrim të ri që ndryshon pak nga parashtrimet e mëparshme të bëra në rastet e mëparshme:

'Kur ushtron shqyrtimin mbi sjelljen e Misionit në rastin aktual, [Misioni] fton PShDNj-në të konsiderojë si një tjetër *'fakt të rëndësishëm'* se marrëveshja UNMIK-EULEX në lidhje me transferimin e dosjeve të prokurorisë, nuk e parashikonte transferimin e dosjeve që ishin hedhur poshtë ose përfunduar nga UNMIK-u, por vetëm të dosjeve 'aktive' të prokurorisë. Prandaj, dosjet e lëndëve të pushuara ose të përfunduara siç është kjo e tanishme, nuk u transferuan në EULEX, por u arkivuan në Zyrën e Prokurorisë Speciale të Republikës së Kosovës - PSRK ose në 'Zyrat e Prokurorëve të Qarkut'.

Ky parashtrim i veçantë do të trajtohet më poshtë i plotë. Misioni gjithashtu specifikon që rastet e 'mbyllura' të personave të zhdukur ishin 'ato për të cilat mbetjet e të zhdukurve ishin gjetur tashmë në momentin e dorëzimit' të rasteve nga UNMIK në EULEX.

29. Misioni gjithashtu vuri në dukje sfidat praktike të përfshira në menaxhimin e mijëra rasteve dhe dosjeve të lëndëve të kaluara që kishin kaluar nga UNMIK-u, shumë prej të cilave ishin të organizuara në mënyrë joadekuate. Mbi atë bazë, ai i bën thirrje Panelit të kryejë një vlerësim 'realist' dhe proporcional të përgjigjes së Misionit.
30. Misioni më në fund bëri parashtrimet e mëposhtme:

'Misioni pranon se menaxhimi i dosjeve të trashëguara nga UNMIK-u ishte një sfidë dhe se ai nuk ishte në gjendje të korrigojë shumë mospërputhje dhe dublikime. Ai gjithashtu pranon që njësitë e tij policore dhe prokuroriale duhet të kishin siguruar komunikim më të mirë me viktimat dhe të afërmit e viktimave, dhe gjithashtu me publikun e gjerë. Sidoqoftë, ai pohon se do të kishte qenë thjesht joproporcionale të pritej që Misioni t'i hetonte të gjitha vrasjet, vdekjet e dyshimta dhe zhdukjet dhe të rihapte lëndën që kishte përfunduar tashmë nga autoritetet e UNMIK-ut. Prandaj, në rastin aktual dhe duke marrë parasysh pengesat themelore të paraqitura, Misioni nuk beson se të drejtat e ankuesit ishin shkelur.'

Parashtrësats e ankuesit

31. Asnjë parashtrësë tjetër nuk u mor nga ankuesi.

IV. VLERSIMI I PANELIT

Asnjë hetim i kësaj lëndeje nuk është kryer ndonjëherë

32. Misioni në mënyrë efektive pranoi që nuk kishte hetuar këtë lëndë.
33. Gjithashtu është e qartë nga të dhënat që nuk kishte asnjë hetim efektiv të lëndës para se ajo t'i dorëzohej Misionit dhe ende nuk ka ndonjë hetim të njohur për këtë rast.
34. Paneli dëshiron të nënvizojë faktin se të drejtat në fjalë në lëndë të tilla si kjo e tanishmja janë ndër më të rëndësishmet nga të gjitha të drejtat themelore të njeriut. Në veçanti, raste të tilla shpesh përfshijnë çështje që kanë të bëjnë me të drejtën për jetë, të drejtën për të mos iu nënshtuar trajtimit mizor dhe çnjerëzor, të drejtën për të vërtetën, të drejtën për të respektuar jetën familjare dhe të drejtën për të pasur qasje në drejtësi. Shih, p.sh., *Milijana Avramović kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, Lënda nr. 2016-17, 4 qershor 2019, par. 34. Natyra dhe shtrirja e masave që do të miratohen nga autoritetet kompetente për të garantuar mbrojtjen efektive të këtyre të drejtave, pra duhet të jenë në përpjesëtim me dhe të maten me rëndësinë që i kushtohet për këto të drejta dhe për interesat

themelorë të cilët ata kërkojnë të mbrojnë (shih Milijana Avramović kundër EULEX-t, Vendimi dhe Gjetjet, Lënda nr. 2016-17, 4 qershor 2019, par. 34). Në të njëjtën kohë, këto standarde duhet të zbatohen për këtë Mision në një mënyrë reale që llogarit, në veçanti, për faktin se Misioni i EULEX-it nuk është shtet, se burimet e tij ishin të kufizuara dhe se ai operonte në çështjet përkatëse në një situatë pas konfliktit – mjedis të konfliktit (shih, përsëri, Milijana Avramović kundër EULEX-it, Vendimi dhe Gjetjet, Lënda nr. 2016-17, 4 qershor 2019, paragrafët 36 e poshtë (dhe referencat e cituara në të; *A, B, C, D kundër EULEX-it*, 2012-09 deri në 2012-12, 20 qershor 2013, paragrafi 50).

35. Sidoqoftë, në çdo rast, kur ka pretendime të besueshme se nenet 2 dhe 3 janë shkelur, autoritetet pritet të hetojnë pretendime të tilla në mënyrë që të vërtetojnë të vërtetën dhe, duke lejuar provat, për të sjellë para drejtësisë ata që janë përgjegjës për ato shkelje. (shih, p.sh., *Sadiku-Syla kundër EULEX-it*, 2014-34, Vendimi dhe Gjetjet, 19 tetor 2016, par. 36; *DW, EV, FU, GT, Zlata Veselinović, HS, IR kundër EULEX-it*, 2014-11 deri 2014-17, Vendimi mbi Pranueshmërinë, 30 shtator 2015, par. 88; *Sadiku-Syla kundër EULEX-it*, 2014-34, Vendim mbi Pranueshmëri, 29 Shtator 2015, par. 58. Shih gjithashtu GjEDNJ: *Nachova dhe të tjerët kundër Bullgarisë*, nr. 1 98 dhe 43579/98, aktgjykimi i 6 korrikut 2005, par. 110; *Hugh Jordan kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Allokacioni nr. 24746/94, aktgjykim 4 maj 2001, par. 105; *McCann dhe të tjerët k. Mbretëria e Bashkuar*, aktgjykimi i 27 shtatorit 1995, Seria A Nr. 324, paragrafi 161, Assenov dhe të tjerët k. Bullgarisë, aktgjykim i 28 tetorit 1998, Raporte të Aktgjykimeve dhe Vendimeve 1998-VIII, par. 102).
36. Në atë kuptim, e drejta e ankueses - sipas nenit 2 dhe nenit 3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut – për ta hetuar shkeljen e zhdukjes së bashkëshortit të saj është shkelur. Hetimi më tej kthehet në përgjegjësinë e Misionit, nëse ka pasur, për ato rrethana.

Detyrimet e Misionit ndaj të drejtave të njeriut

37. Misionit iu kërkua të përmbushë përgjegjësitë e tij ekzekutive në një mënyrë që përputhet me standardet përkatëse të të drejtave të njeriut. Kjo nënkuptonte, ndër të tjera, se do të hetonte çështjet brenda kompetencës së saj juridikionale që përfshinin shkeljen e të drejtave të garantuara sipas neneve 2 dhe 3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Lënda aktuale, si dhe lëndët e tjera të zhdukjes me forcë/personave të zhdukur, hynë brenda fushës së atyre kompetencave dhe përgjegjësi.
38. Për të shpjeguar dështimin e tij për të hetuar lëndën aktuale, Misioni në thelb avancon tre faktorë ose konsiderata:
- a) sfida e përfshirë në hetimin e rasteve të këtij lloji në rrethanat e veçanta në të cilat duhej të vepronte; dhe
 - b) fakti që nuk mund të pritej të zgjidhte secilën dhe të gjitha lëndët përkatëse në dritën e madhësisë së ndërmarrjes, veçanërisht në dritën e organizimit dhe klasifikimit joadekuat të dosjeve të lëndëve nga paraardhësi i tij, UNMIK-u; dhe
 - c) sugjerimi që marrëveshja ndërmjet UNMIK-ut dhe EULEX-it Kosovë të parashikonte që kjo e fundit të hetojë ose të shqyrtojë raste aktive/të hapura në kohën e transferimit të tyre.
39. Për më tepër, si çështje paraprake, Misioni thekson faktin se kjo lëndë ishte karakterizuar si e 'mbyllur' nga UNMIK-u para se dosja e lëndës që i takonte të transferohej në Mision.
40. Duke adresuar së pari këtë pikë paraprake, Paneli vëren si vijon. Karakterizimi nga UNMIK-u i një lënde si e 'mbyllur' ishte pa efekt juridik mbi Misionin. Me fjalë të tjera, nuk ishte më pak e nevojshme dhe pritej të përmbushte përgjegjësitë e vet ndaj të drejtave të njeriut në lidhje me një lëndë të 'hapur' të UNMIK-ut sesa në marrëdhëniet me një

çështje të 'mbyllur' të UNMIK-ut. Alsoshtë gjithashtu kontradiktore që Misioni të theksojë faktin se çështja u transferua nga UNMIK-u në përgjegjësinë e tij ndërsa në të njëjtën kohë sugjeronte që lënda ishte mbyllur dhe nuk kërkonte asnjë veprim të mëtejshëm. Nëse kjo do të ishte ashtu, nuk do të kishte asnjë arsye për të transferuar lëndën dhe shkresat e lëndës në posedim.

41. Për më tepër, Misioni e dinte nga rishikimi i atyre të dhënave që (a) nuk ishin domosdoshmërisht të besueshëm dhe (b) se rastet ndonjëherë 'mbylleshin' nga UNMIK-u në bazë të gjetjes së mbetjeve të viktimës. Siç e dinte Misioni, një faktor i tillë nuk i dha fund detyrimeve të tij ndaj të drejtave të njeriut për të hetuar dhe, duke lejuar provat, për të sjellë ata që janë përgjegjës në gjyq, duke pasur parasysh se Misioni në atë kohë kishte një mandat ekzekutiv që mbulonte gjykatat dhe prokurorinë.
42. Paneli pastaj u drejtohet argumenteve të Misionit në lidhje me sfidat me të cilat ballafaqohen në hetimin e këtij lloji të rasteve në kontekstin e veçantë pas konfliktit të Kosovës. Misioni me të drejtë ka nënvizuar disa nga sfidat me të cilat përballet në hetimin e llojeve të rasteve tani nën shqyrtim. Ky lloj rasti mund të jetë i vështirë për tu hetuar, veçanërisht kur shkalla e kriminalitetit përkatës është e madhe, burimet e kufizuara, bashkëpunimi jo gjithmonë i qasshëm dhe në rastin e EULEX-it, që duhej të organizohej dosje e lëndëve që ishin menaxhuar dhe organizuar dobët nga misioni i KB-së që i parapriu.
43. Përderisa ato sfida janë të mirëfillta, ato ishin në proporcion me natyrën e përgjegjësisë (dhe burimeve) që iu dha Misionit. Në asnjë moment Misioni nuk pretendoi publikisht se nuk ishte në gjendje të kryejë përgjegjësitë e vet ose se nuk mund të ishte në përputhje me detyrimet e veta ndaj të drejtave të njeriut. Dhe nuk ka asnjë regjistrë publik për të kërkuar më shumë burime për t'i mundësuar asaj përmbushjen e këtyre detyrimeve. Në vend të kësaj, ai qëndroi i heshtur për atë që tani thotë se ishte e pamundur - për arsye praktike ose teknike - për t'u marrë me të gjitha rastet e transferuara. Vetëm kur u ngrit shkelja e të drejtave të paditësve, Misioni iu drejtua asaj rrethane si justifikim për dështimin e vet për të vepruar dhe mbrojtur të drejtat e atyre që janë ankuar.
44. Paneli referohet që të konsiderojë aspekte të veçanta të kësaj lënde që janë të rëndësishme për vlerësimin e sjelljes së Misionit.

Bartja e dosjeve nga UNMIK-u

45. Paneli ka vërejtur në rastet e mëparshme mënyrën joadekuate në të cilën UNMIK-u kishte mbajtur, organizuar dhe bartur lëndët dhe dosjet e lëndë të Misioni. Paneli nuk do t'i përsërisë ato gjetje këtu, por thjesht vëren se veprimet e UNMIK-ut patjetër që kishin një ndikim negativ në aftësinë e Misionit për të hetuar në mënyrë efektive dhe të menjëhershme rastet e zhdukjes me forcë lidhur me konfliktin ose pasojat e tij të menjëhershme.
46. Siç u përmend më lart, Misioni sugjeron që si pjesë e vlerësimit të sjelljes së tij, Paneli duhet të japë llogari për faktin se marrëveshja UNMIK - EULEX në lidhje me transferimin e dosjeve të prokurorisë, nuk parashikonte transferimin e dosjeve që kishin tashmë janë shkarkuar ose përfunduar nga UNMIK-u, por vetëm e dosjeve 'aktive' të prokurorisë.
47. Sidoqoftë, nëse do ishte fare i rëndësishëm, ai fakt do të kishte vetëm një peshë të vogël. Kjo sepse: (a) nuk ka rëndësi nëse kjo ishte parashikuar në marrëveshjen në fjalë, por që transferimi i atyre dosjeve ka ndodhur në të vërtetë; dhe (b) dallimi kuptimor midis *transferimit* dhe *arkivimit* që Misioni kërkon të tërheqë nuk ka asnjë lidhje me detyrat e tij ndaj të drejtave të njeriut: duke pasur këtë dosje në zotërim të saj pritej të njëjti me të dhe, sipas rastit, ta bënte efektiv përdorimin e tij. Në çdo rast, me ose pa dosje të tilla,

Misionit do t'i kërkohej të hetonte ato raste për të cilat kishte njohuri dhe që hynin në përgjegjësinë e tij juridikionale. Përgjegjësitë e tij - në veçanti, nga këndvështrimi i të drejtave të njeriut - ishin caktuar në mënyrë të pavarur nga marrëveshja e tij me UNMIK-un në lidhje me transferimin e lëndëve dhe shkresave të lëndëve. Me fjalë të tjera, asnjë marrëveshje e tillë nuk mund të përdoret për të argumentuar një fushë më të kufizuar të detyrimeve të EULEX-it ndaj të drejtave të njeriut, veçanërisht në një kontekst në të cilin asnjë autoritet tjetër nuk mund t'i përmbushë ato detyrime.

48. Prandaj, Paneli hedh poshtë argumentet e Misionit në atë pikë.

Madhësia e sfidës hetimore

49. Misioni gjithashtu duket se sugjeron që do të ishte e paarsyeshme të pritet që ai të hetojë secilën dhe të gjitha rastet e zhdukjeve dhe vrasjeve dhe të mbajë të informuar të gjithë familjarët e personave në fjalë.

50. Megjithatë, kjo nuk është çështja e rëndësishme këtu. Çështja këtu është pse kjo çështje e veçantë u la e pa hetuar dhe familjarët e të zhdukurve u lanë në errësi.

51. Për më tepër, në masën që dëshiron të tregojë përmasat e sfidës si justifikim për dështimin e saj, Misioni duhet të marrë në konsideratë se cilën pjesë të atyre lëndëve, ai i ka (a) hetuar dhe (b) zgjidhë. Kjo mund të ketë qenë e rëndësishme për të vlerësuar nëse lënda aktuale ishte një dështim i çuditshëm ose pasqyrues i një modeli më të gjerë të mosveprimit. Nga rastet me të cilat Paneli tashmë është dashur të merrej dhe nga informacioni që i përket çështjes në fjalë, është e qartë se kjo e fundit është një shpjegim shumë më i besueshëm për dështimin e Misionit për të hetuar lëndën në fjalë. Vetëm një pjesë e vogël e të gjitha rasteve të zhdukjes me forcë të lidhura me konfliktin (ose pasojat e tij) ishin subjekt i një hetimi efektiv nga EULEX-i. Dhe një grup edhe më i vogël rezultoi në ndjekjen penale të të dyshuarve. Ky është rekordi mbi të cilin do të vlerësohet sjellja e Misionit në raste individuale.

52. Në ato rrethana, Paneli nuk mund të pranojë si të arsyeshëm ose të besueshëm sugjerimin që madhësia e sfidës - megjithëse e vërtetë nga karakteri - ofron një arsyetim të vlefshëm për dështimin e Misionit për të hetuar rastin në fjalë dhe për të mbajtur të afërmit e personit të zhdukur në mënyrë adekuate të informuar.

53. Prandaj, Paneli konstaton se duke dështuar të hetojë këtë rast, Misioni shkeli të drejtat e ankuesit sipas neneve 2 dhe 3 të Konventës Evropiane (pjesë procedurale).

54. Si rezultat i atyre gjetjeve, Paneli e konsideron të panevojshme të bëjë gjithashtu gjetje specifike në lidhje me shkeljet e mundshme të neneve 8 dhe 13 të Konventës Evropiane. Sidoqoftë, Paneli duhet të theksojë që këto dispozita mbrojnë interesa të ndryshëm, ndonëse pjesërisht të ngjashme të individëve në fjalë. Paneli do të theksojë më tej se këto dispozita do të kishin një lidhje të drejtpërdrejtë me përgjegjësinë e atyre që kërkohen për të hetuar pretendimet e zhdukjes me forcë në atë që ata duhet të sigurojnë që ato të drejta të llogariten siç duhet dhe të mbrohen në mënyrë efektive në atë kontekst.

Mos informimi i të afërmeve të të zhdukurit

55. Një hetim efektiv në këto lloj lëndësh gjithashtu do t'u kërkojë autoriteteve që t'i mbajnë viktimat përgjithësisht të informuara për procesin e hetimit. Shih, p.sh., *L.O. kundër EULEX-it*, 2014-32, Vendimi dhe Gjetjet, 11 nëntor 2015, paragrafët 61-63; *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, paragrafi 97; *Milijana Avramović kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, Lënda nr. 2016-17, 4 qershor 2019, par. 55; *S.H.*

kundër EULEX-it, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 66; *Desanka dhe Zoran Stanisić k. EULEX-it*, 2012-22, 11 nëntor 2015, par. 66; *L.O. kundër EULEX*, 2014-32, 11 nëntor 2015, paragrafët. 60-61, 72-73; PShDNj, Shënim i praktikës gjyqësore mbi detyrën për të hetuar pretendimet e shkeljeve të të drejtave, fq. 28-30; shih gjithashtu *Ahmet Özkan dhe të tjerët kundër Turqisë*, Aplikacioni nr. 21689/93, Aktgjykimi i GjEDNj-së i datës 6 prill 2004, paragrafët. 311-314, *Isayeva k. Rusisë*, Aplikacioni nr. 57950/00, Aktgjykimi i GjEDNj-së i datës 4 shkurt 2005 paragrafët. 211-214; *Al-Skeini dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aplikacioni nr. 55721/07, Aktgjykimi i GjEDNj-së i 7 korrikut 2011, par. 167. Kjo kërkesë ka për qëllim të sigurojë që të afërmit mund të kontribuojnë dhe marrin pjesë në mënyrë domethënëse dhe synon të zvogëlojë sforcimin dhe dhimbjen për të mos ditur se çfarë ka ndodhur me të dashurit e tyre. Shih gjithashtu *S.H. kundër EULEX-it*, Vendimi dhe Gjetjet, lënda nr. 2016-28, 11 shtator 2019, par. 66; *U.F. kundër EULEX-it*, 2016-12, Vendimi dhe Gjetjet, 12 shkurt 2020, par. 96.

56. Misioni nuk përpiket të shpjegojë pse nuk arriti të informojë ankuesin në këtë rast ose ndonjë nga të afërmit e personit të zhdukur.
57. Kjo është pjesërisht e lidhur me faktin se ajo nuk zhvilloj asnjë hetim të kësaj lënde dhe kështu kishte pak ose aspak për t'ju raportuar atyre të afërmit. Sidoqoftë, ky nuk është shfajësim ose justifikim për dështimin e tij për të informuar ata të afërmit. Në vend të kësaj, duke folur në mënyrë normative, përkeqëson shkeljen e të drejtave të atyre që janë të përfshirë, në këtë rast atyre të ankuesit.
58. Prandaj, Paneli konstaton se Misioni gjithashtu nuk e përmbushi detyrimin e tij për të informuar të afërmit e personit të zhdukur të rëndësishëm për këtë rast dhe se ky dështim përbën një shkelje të mëtejshme të të drejtave themelore të ankuesit sipas neneve 2 dhe 3 (pjesë procedurale) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
59. Në bazë të gjetjeve të mësipërme, Paneli nuk do të bëjë gjetje në lidhje me pajtueshmërinë e Misionit (ose ndryshe) me garancitë e tjera përkatëse të të drejtave të njeriut.

Treguesi i Misionit se është gati të ndihmojë

60. Në paraqitjet e tij, Misioni tregoi se është gati të ndihmojë autoritetet vendore nëse regjistrat e rinj bëhen të disponueshëm. Nuk është e qartë për Panelin se çfarë ndihme po ofron Misioni duke ofruar natyrën e ngushtë dhe të kufizuar të mandatit të tij aktual.
61. Misioni e di, natyrisht, që pa një hetim, informacioni i tillë nuk ka gjasa të bëhet i disponueshëm. Prandaj është e nevojshme që Misioni të shtojë përmbajtje në fjalët e tij.
62. Për atë qëllim, Paneli do të ftojë shefin e Misionit të marrë në konsideratë të kujdesshme për të miratuar një strategji të plotë dhe efektive për Misionin për ta bërë përfundimisht çështjen e të zhdukurve prioritet të Misionit.
63. Paneli vëren në këtë kontekst deklaratat publike që i atribuohen shefit të Misionit në të cilat ai tregoi se Misioni ishte dhe mbetet i përkushtuar për të kontribuar në zgjidhjen e rasteve të zhdukjes me forcë (shih, p.sh. Zyra e Shtypit e EULEX-it, Njoftim për Shtyp: 'Ne kemi më shumë se 1640 arsye për të vazhduar punën tonë për të përcaktuar fatin e të zhdukurve, "thotë shefi i Misionit të BE-së për Sundimin e Ligjit në Ditën Kombëtare të Personave të Zhdukur"; Associated Press, 'Familjet e Kosovës kërkojnë përgjigje 21 vjet pasi konflikt ', 14 maj 2020: <https://apnews.com/d86d5397215c81f2f695f46d2c905977>).
64. Paneli shpreson i kujdesshëm në këtë deklaratë dhe do të ftojë shefin e Misionit të ofrojë një tregues të strategjisë që përshkruan hapat konkretë dhe domethënës, të cilët Misioni

synon të vendosë në atë drejtim për të siguruar që të drejtat e njeriut të atyre që janë të interesuar - përfshirë ankuesi aktual - janë duke u garantuar në mënyrë efektive në një kontekst të tillë.

Konkluzione të Panelit në lidhje me pajtueshmërinë e Misionit me detyrimet e tij për të drejtat e njeriut

65. Për arsye të përshkruara më lart, Paneli konstaton se Misioni ka shkelur të drejtat themelore të ankuesit siç garantohet, ndër të tjera, nga nenet 2 dhe 3 të Konventave Evropiane të të Drejtave të Njeriut (pjesë procedurale).
66. Këto të drejta janë ndër më të rëndësishmet të garantuara nga Konventa. Dhe shkelja që i atribuohet Misionit është e rëndë dhe serioze. Ka të bëjë me garancitë thelbësore dhe themelore të të drejtave të njeriut që Misioni u krijua për të mbrojtur dhe mbështetur. Ajo dështoi ta bëjë këtë në lidhje me ankuesen dhe, si rezultat, kontribuoi në situatën në të cilën ajo vazhdon të jetojë. Një në të cilën ajo nuk ka asnjë informacion në lidhje me fatin e bashkëshortit të saj, rrethanat në të cilat ai u zhduk dhe çfarë i ndodhi atij.
67. Misioni duhet të marrë disa përgjegjësi për këtë situatë dhe duhet të gjejë një mënyrë për të siguruar një formë të mjett juridik korrigjues për të.

Mandati aktual i Misionit dhe detyrimet e tij ndaj të drejtave të njeriut

68. Paneli ka krijuar pikëpamjen e vet se mandati i Misionit aktual ose, të paktën, mënyra se si interpretohet nga Misioni mund të mos jetë i aftë të sigurojë që Misioni të korrigjojë në mënyrë efektive të drejtat e viktimave siç është ankuesi në këtë rast.
69. Duke marrë parasysh që shefi i Misionit vazhdimisht ka refuzuar të pranojë përgjegjësinë e Misionit për ato shkelje që Paneli i ka atribuar atij dhe në bazë të faktit se Misioni nuk mund të sigurojë kompensim financiar, ose të hetojë ato raste nën mandatin e tij aktual, këtu janë disa rrugë për ankuesin për të kërkuar një zgjidhje efektive juridike për shkeljet e Misionit.
70. Prandaj, Paneli, fton shefin e Misionit të shqyrtojë me kujdes se cilat mjete juridike janë akoma në dispozicion të Misionit në këtë rast, ku Misioni është gjetur të ketë shkelur të drejtat e një të afërmi të një personi të zhdukur dhe të informojë Panelin rreth konkluzioneve të tij.

PËR KËTO ARSYE, PANELI NJËZËRI

GJEN që Misioni ka shkelur të drejtat themelore të ankuesit siç garantohet në nenet 2 (pjesa procedurale) dhe 3 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;

MË TUTJE GJEN se shkeljet janë serioze dhe të vazhdueshme dhe se ata, për këtë arsye, kërkojnë marrjen e masave korrigjuese në përpjesëtim me ato;

FTON SHEFIN E MISIONIT, në veçanti, të rishikojë interpretimin e dhënë aktualisht për natyrën dhe fushën e detyrimeve të të drejtave të njeriut të Misionit dhe të marrë në konsideratë sa vijon:

1. Paneli fton shefin e Misionit të konsiderojë zyrtarisht pranimin e shkeljes së të drejtave të ankuesit nga Misioni dhe të ofrojë mjete korrigjuese të duhura për të.

2. Paneli fton Misionin të vazhdojë kërkimin dhe të identifikojë zyrën e prokurorisë përgjegjëse për hetimin e kësaj lënde.
3. Paneli më tej fton Misionin të pyes prokurorin kompetent nëse lënda po hetohet dhe, nëse jo, pse.
4. Paneli fton Misionin të marrë parasysh se cilat hapa konkretë dhe domethënës duhet të ndërmerren për të kontribuar në ecjen përpara të hetimit të rasteve të zhdukjeve me forcë/personave të zhdukur. Paneli është i gatshëm të vazhdojë të bashkëpunojë me shefin e Misionit në përpjekjen për të gjetur zgjidhje për atë qëllim. Megjithatë Paneli dëshiron të theksojë se hapat e ndërmarrë deri më tani nga Misioni janë joadekuatë nga pikëpamja e detyrimeve ndaj të drejtave të njeriut të Misionit dhe të paaftë për të kontribuar në mënyrë të konsiderueshme në zgjidhjen e atyre rasteve. Është koha që Misioni të bëjë më shumë.
5. Paneli fton shefin e Misionit që të shqyrtojë me kujdes se cilat mjete juridike janë akoma në dispozicion të Misionit në një rast siç është rasti i tanishëm ku Misioni është gjetur se ka shkelur të drejtat e një të afërmi të një personi të zhdukur dhe të informojë Panelin në lidhje me konkluzionet e tij.
6. Paneli fton Misionin të shpërndajë këtë vendim në
 - i. Personeli përkatës brenda Misionit;
 - ii. Zyrtarët përkatës të Bashkimit Evropian që kanë përgjegjësi për Kosovën, rajonin e Ballkanit ose çështjet e të drejtave të njeriut;
 - iii. Autoritetet vendore kompetente për të hetuar këtë rast.

PANELI KËRKON NGA MISIONI të raporton mbi zbatimin e këtyre rekomandimeve dhe t'u përgjigjet pyetjeve të tij sa më shpejt që është e mundur, deri më datën 28 shkurt 2021.

Për Panelin,

Guénaél METTRAUX
Kryesues

Anna BEDNAREK
Anëtare

Anna AUTIO
Anëtare

